

Interview med Jan Guillou om FJENDEN I OS SELV.

Hvordan fik du idéen til den her bog?

– Den gav nærmest sig selv. Man kan sige, at dette er den sidste bog i Arn-suiten. Grunden til at jeg skrev bøgerne om Arn var, at jeg ville skildre den hellige krig; tolerancen og intolerancen mellem kristne og muslimer, som er det spørgsmål, der kommer til at præge resten af mit liv.

– Efter 11. september 2001 blev den hellige krig til krigen mod terror. Min sidste bog MADAME TERROR handlede om den krig på en international arena, mens denne bog skildrer, hvordan den ser ud i et enkelt land.

Titlen, FJENDEN I OS SELV, går vel på, at vores værste fjende er vores egen angst og uvidenhed. Kan du uddybe det ...?

– Det er meget enkelt. Vi er gået ind i krigen mod terror med brask og bram; Säpos ressourcer er øget med halvtreds procent siden 2001, der er vedtaget nye love og ansat eksperter, og det er blevet lettere at dømme folk uden beviser. Krigen mod terror går kort sagt glimrende på alle fronter – det eneste, vi stadig mangler, er terrorister.

– Men fortsætter vi sådan, så får vi terrorister. Hvis man gør det klart for 350.000 muslimer, at de er totalt retsløse, kommer modangrebene før eller siden. Og så er det os, der har skabt terroren.

Det er en særdeles kompliceret historie, du fortæller, som i mange henseender virker bekendt – hvor meget er digt, og hvor meget er virkelighed?

– Meget af det er sket i virkeligheden, andre steder i verden. I september sidste år foretog sikkerhedspolitiet i Danmark for eksempel netop sådan en razzia som den, min bog starter med. Syv personer har siddet varetægtsfængslet lige siden – retssagen mod dem begyndte for øvrigt den 5. september, samme dato som bogen udkom i Sverige.

– Hvis man har gode beviser, behøver man ikke holde folk varetægtsfængslet i elleve måneder. Det er ingen kunst at få dømt indvandrere, der har begået noget kriminelt. Problemet opstår, hvis de er uskyldige – så er det, man har brug for at hive terrorlovene frem.

– Denne indlysende forskel har folk svært ved at forstå, fordi de tror, at det handler om noget vældig mystisk; om at muslimer på en eller anden måde er mere udspekulerede end alle andre. Men faktum er, at alle de forbrydelser,

terrorister kan tænkes at begå, har figureret i vores lovgivning siden 1700-tallet. Der ville ikke være behov for nogen særlig form for bevisførelse, hvis ikke det var, fordi Thomas Bodström* og andre har fået bildt folk ind, at det her er så helt specielt, at det er nødvendigt med undtagelseslove.

I din fortælling fremstår jagten på terroristerne langt hen som temmelig enfoldig. Står det virkelig så sløjt til med åndsevnerne inden for sikkerhedspolitiet og regeringen?

– Tja, til dato har vi haft nogle få terrorretssager, som jeg til dels fortæller om i bogen. Som for eksempel ”al-Qaeda i Sverige”, som nogle snotvalpe i Tensta kaldte sig, når de sad og spillede på deres computere med Säpo som fast publikum. De slog til mod et lokale, hvor der blev afholdt valg for herboende irakere, og det lykkedes dem at kaste en flaske med benzin ind gennem et vindue, hvorefter de efterlod sig en kasket, en jakke og en flaske med fingeraftryk, inden de forsvandt fra gerningsstedet. De blev selvfølgelig lynhurtigt pågrebet, og i byretten fik de otte års fængsel for terrorisme, men landsretten frikendte dem for denne anklage og gav dem to år for forsøg på mordbrand.

– I den sag bestod beviserne hovedsagelig af de sider, de havde været inde på på internettet. Säpo og anklagerne havde gjort meget ud af at gengive deres chat – hvorpå de unges advokater triumferende kunne tage en Playstation 2 frem og påvise, at det alt sammen havde været et spil.

I lighed med bogens Erik Ponti sad du selv i fængsel for forbrydelser mod statens sikkerhed for tredive år siden ...

– Ja, og derfor ved jeg for eksempel, hvordan det er at være i forhør en hel uge og forsøge at gøre rede for, hvilke nøgler man har og hvorfor. Selv havde jeg en nøgle, som forhørslederne påstod kun kunne bruges til canadiske låse, hvad der førte til endeløse diskussioner om, hvorvidt jeg havde været i Canada, og hvad jeg i givet fald skulle have foretaget mig der.

– Under arbejdet med at skrive denne bog har jeg haft enorm nytte af at være blevet afhørt af Säpo gennem et halvt år. Til sidst begynder man at føle sig skør og spekulerer på, om man alligevel ikke er skyldig.

Har du researchet på sikkerhedspolitiet her i nyere tid?

– Nej, jeg kan ikke vide, hvordan tingene foregår inden for Säpo i dag, ud over hvad jeg kan få ud af at læse aviser, følge deres udadrettede initiativer

og aktioner og se, hvem der bliver anholdt, og hvilken lovgivning Thomas Bodström kæmper for at få igennem.

Hvordan tror du, man vil reagere i Säpo, når man læser din bog?

– Med at det er et smædebillede; at de er enormt meget mere seriøse, og selvom de har været uheldige med en række retssager indtil nu, skal det nok vise sig, at de har fat i den lange ende ...

Du langer også kraftigt ud efter de svenske medier ...

– Ja. Jeg har faktisk moret mig med at samle helsider fra Expressen, som går ud på at vise læserne, hvor truede vi er. Mindst en gang om ugen har de bragt en terrormagasin, det er endog lykkedes dem at udpege al-Qaeda i Södertälje med pile og det hele. Fordelen ved den slags artikler er jo, at terroristerne aldrig kan dementere dem – da slet ikke, hvis de er anonyme eller ikkeeksisterende.

Er der virkelig direkte kanaler fra Säpo til udvalgte redaktioner, sådan som det er beskrevet i din bog?

– Ja, vel er der det. De har eksisteret i alle årene – i gamle dage kendte jeg tilmed navnene på dem, der ringede, og dem, der tog røret og svarede.

– Alt dette skaber et falsk billede i offentligheden af, at der føres terrorkrig i Sverige – en krig, der indtil videre ikke eksisterer. Men det kommer den til; i morgen eller i overmorgen eller om et år, som en indlysende konsekvens af hele terroristfikseringen.

Afslutningsvis – hvad skal du så i gang med nu?

– Det ved jeg faktisk ikke. Jeg har arbejdet med det her projekt siden 1995, og nu er det slut. Jeg tror, jeg har fået sagt, hvad jeg har at sige om den hellegte krig og krigen mod terror, i hvert fald i litterær form.

© Piratförlaget AB

Oversat af Anders Johansen

* Thomas Bodström er formand for den svenske rigsdags retsudvalg og var justitsminister i Göran Perssons regering.